7/3184 -3-

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

2 37

SAYI :B.02.0.006/01-172 22/01/2001

KONU :Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 14.12.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8182 sayılı yazınız.

Samsun Milletvekili Sayın Vedat ÇINAROĞLU'nun tarafımdan cevaplandırılmasını istediği 7/3184-8119 esas sayılı soru önergesi incelenmiştir.

Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. Asit-İzabe tesislerinin 1986 yılında çıkarılan Hava Kalitesi Koruma Yönetmeliği'nde belirlenen standartlar içerisinde toz emisyonu atıklarla ilgili deşarj müsaadesine sahip olup, SO_2 (kükürtdioksit) emisyonu ile ilgili randıman standart aralıkta (%99-99.5) tutulması gerekirken tesislerin proje teknolojisi nedeniyle % 98 düzeyinde tutulabilmektir. Anılan asit-izabe tesislerinin kurulu bulunduğu bölgede yaygın olarak tütün ziraati yapılmaktadır. Tütün bitkisinin SO_2 gazlarına karşı duyarlı olması nedeniyle 1992 yılından itibaren tütün ekiminin yapıldığı döneme rastlayan aylarda bahse konu tesisler 3 ay durdurularak yıllık bakıma alınmaktadır.

Ancak, tütün döneminde KBİ A.Ş.'ye ait tesislerin durdurularak tütün zarar-ziyan tazminatının ortadan kaldırılmasından 5 yıl sonra bazı şahıslarca bilimsel bir mesneti olmadan lahana mahsulüne verilen zararın tazmini için davalar açılmış, bu dava dosyalarındaki mahalli bilirkişi raporları, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin üç öğretim üyesinden oluşan bir heyete inceletilmiş ve heyet mahalli bilirkişi raporlarının bilimsel temele dayanmadığı şeklinde görüş bildiren bir rapor sunmuştur.

Bahse konu rapor ve görüşlere rağmen açılan davalar neticesinde ödenmesine karar verilen tazminatlar TÜGSAŞ ve KBİ A.Ş. arasında akdedilen protokoller gereğince şirketler tarafından eşit oranda ödenmektedir.

KBİ A.Ş.'ye ait tesislere ilişkin olarak 1999 yılında 3.5 milyon ABD Doları harcanarak izabede konverter gazlarının soğutulması projesi gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde asit fabrikasına daha uygun SO_2 gazı sağlanmış ve dolayısıyla atmosfere karışan gaz miktarı da en aza indirilmiştir. Ayrıca, proje kapsamında sabit ve seyyar gaz ölçüm cihazları satın alınmış ve bu şekilde prosesin daha sağlıklı kontrolü sağlanmıştır. Söz konusu asit-izabe tesisleri çalışırken % 98 verimden daha aşağıya düşürülmemesi için her yıl gerçekleştirilen duruşlarda 1 milyon ABD Doları harcanarak idame-yenileme yatırımları ve bakım-revizyon çalışmaları sürekli şekilde yapılmaktadır. Yeni yönetmeliklerde belirlenen % 99-99.5 verime ulaşabilmek için, yönetmeliklere göre fazla görülen %1.5 SO_2 'nin 165 m. yükseklikteki bacadan verilmesi ile atmosfer ortamındaki emisyon konsantrasyonu düşürülmektedir.

./..

7/3184

238

TÜGSAŞ'a ait fabrikaların çevreye zarar vermesinin önlenmesi amacıyla TÜBİTAK'ın önerisi üzerine "Sülfürik Asit Tesisi Verim Artımı Projesi" adı altında bir projenin fizibilitesi hazırlanmıştır. Yüksek Planlama Kurulu'nda yeni projeler kapsamında uygun görülmeyen bu projenin 2001 Yılı Yatırım Programı'nda yer alması hususunda DPT Müsteşarlığı ile gerekli girişimlerde bulunulmuştur. Söz konusu projenin uygulamaya konulmasını müteakip Sülfürik Asit Emisyonu Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'ndeki standart değerlere ulaşılacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Yüksel YALOVA
Devlet Bakanı

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa